

Fylkesdelplan for Hardangervidda.

Møte i referansegruppen 24. september 2008

Rammer:

Tid og sted: Skinnarbu Høyfjellshotell 24. september 2008

Møteprogram:

- 1) Villreinreinens leveområder. Orientering om Villreinsenterets kartlegging v/Andres Mossing
- 2) Planprogram. Presentasjon v/Ellen Korvald
- 3) Drøfting av referansegruppas sammensetning.
- 4) Eventuelt

Møteledelse: Lars Bjaadal, leder av styringsgruppa

Møtedeltakelse: 49 personer deltok, bla. fra grunneierorganisasjoner, næringsorganisasjoner, naturorganisasjoner, villreinnemnd og villreinutvalg. Se deltakerlisten under oppsummeringen fra møtet.

Momenter fra drøftingen:

Generell merknad:

Det ble stilt spørsmål ved styringsgruppas sammensetning.

Merknader knyttet til orientering om villreinens leveområder:

Anders Mossing ga en orientering både om Norsk Villreinsenters rolle og den pågående kartleggingen av villreinens leveområder. Han viste også en del eksempler på hvorledes dette vil bli presentert kartmessig.

Engasjementet rundt dette temaet var stort og mange hadde synspunkter. Kort oppsummert:

- Viktigheten av utvekslingskorridorer mot andre villreinområder ble påpekt, med henvisning til Vegglijfjell og Blefjellplanen.
- Spørsmål om jaktform og antall dyr ble tatt opp med henvisning til at dyrene har blitt reddere de siste åra. Det ble hevdet at jegerne stresser dyra.
- Det ble stilt noen spørsmål og noen kritiske kommentarer til prosess og kriterier for avgrensning av leveområdene.
  - Begrunnelsene for ulike valg ved avgrensning er ikke tydeliggjort godt nok. Eksempelvis er bruk av skjønn greit, men det bør fremgå at det er et skjønn.
  - Kartene er svært grove og derfor vanskelig å forholde seg til. Det oppleves som et problem når man også vet at de ofte tillegges stor presisjon og nøyaktighet i konkret planarbeid og plankonflikter.
  - Bedre medvirkning og dialog om kartleggingen ble etterlyst. Prosessen har gått fort og med korte frister.
  - Noen konkrete avgrensninger ble også tatt opp og reist spørsmål ved.
- Fra Villreinsenterets side ble det forklart at økonomiske ressurser til dette kartleggingsprosjektet har vært begrenset, likedan tiden som har vært til disposisjon. Bl.a. fordi dette skal være med å gi grunnlag for fylkesdelplanarbeidet. Den eksterne runden som har skjedd har ikke vært "høring", mer en faglig utsjekk. Men man erkjenner at det må tas en runde til for å få en god avslutningsprosess for dette arbeidet.
- Olav H. Opedal fra Villreinnemnda påpekte behovet for gjennomgang av tellende areal. Dette er villreinnemndas oppgave.

Merknader knyttet til orienteringen om planprogrammet:

Planprogrammet skal gi rammer for selve planarbeidet, - angi viktige planspørsmål og klarlegge prosessen. De konkrete planspørsmålene skal avklares i planprosessen.

Planprogrammet er på høring og viktige problemstillinger som man mener bør inn i prosessen må sendes innen 10. oktober.

Noen oppklarende spørsmål ble stilt.

Viktigheten av delprosjektet om samfunnsutvikling ble understreket.

Fra drøftingen av referansegruppens form:

Svært viktige prosesser i fylkesdelplanen vil skje i den enkelte kommune ved utarbeiding av innspill derfra. Grunneiere og andre interessegrupper bør søke å påvirke disse prosessene.

Referansegruppen er ment som en rådgivende drøftingsgruppe med representanter for alle brukerinteresser der helheten i planen drøftes. Grenseoverskridende problemstillinger vil være sentrale her.

Alternativene med et stort "referanseforum", med nærmest åpen deltakelse, eller en mindre "referansegruppe" der ulike interesser velger sine representanter ble skissert. Temaet ble grundig drøftet.

I utgangspunktet ble det gitt uttrykk for et ønske om begge deler. Drøftingen viste imidlertid at så mange gjerne ville delta i den lille gruppen, at den ville bli ganske lik det større referanseforumet.

Konklusjonen som alle syntes omforent om, var å kun etablere et større forum der alle berørte lag, interesseorganisasjoner og offentlige etater inviteres inn, tilsvarende denne dagens møte.

I tillegg til plenumsformen dette møtet hovedsakelig hadde, ble det også foreslått at det kan legges opp til prosessorienterte gruppearbeider der ulike interessegrupper jobber sammen over kommunegrensene.

I utgangspunktet ble det antydnet et par møter i året. Men dette må vurderes etter hva man ser behovet viser seg å være.

Ansvar for opplegg for møtene mht. innkallinger, dagsorden, ledelse og referat legges til fylkesdelplanarbeidets ledelse og sekretariat.

Møtedeltakere:

Lars H. Læg Reid	RV7 Norgesveien
Mari Bergen	Telemark Bondelag
Asgeir Midtbøen	Tessungdalen Utmarkslag
Svein Erik Lund	Hardangervidda villreinutvalg
Ragnar Ystanes	Hardangervidda villreinutvalg
Magne Torvetjønn	Hardangervidda villreinutvalg
Ole Erik Aasen	Nore og Uvdal Næringssselskap
Urda Ljøterud	Nore og Uvdal Næringssselskap
Olav Urbø	Tokke kommune
Britt Garaas Haugerud	Kongsberg
Arne Gunnar Haugen	Uvdal
Gjermund Geistad	Attrå
Karin Svalestuen	Nore
Olav Hans Lurås	Småroe Hyttelag
Ulrik Hoff	Vegglijfjell Grunneierlag / Vegglijfjell Utvikling
Jon Lilleland	Mårfjell sameige
Kit Flaata	Uvdal, Hardangervidda Grunneigarlag
Harald Bu	Ullensvang, Hardangervidda Grunneigarlag
Emil Steira	Hol, Hardangervidda Grunneigarlag
Nils Bjørn Vistad	Hardangervidda Grunneigarlag
Odd Gunnar Vikan	Uvdal, Buskerud Tilsynsutvalg
Jon Ingebretsen	Telemark Turistforening
Lasse Krogstad	Forum for Natur og Friluftsliv Telemark
Terje Landsverk	Drammens og Oplands Turistforening
Bjørn Erik Lauritzen	Norges jeger- og fiskerforbund Telemark
Beate Heidenreich	Norges jeger og fiskeforbund, Buskerud
Arvid Ystanes	Norges jeger og fiskeforbund, Hordaland
Svein Moen	Naturvernforbundet, Rjukan
Jon Torvetjønn	Villreinnemnda
Silje Ljøterud	Villreinnemnda
Knut Buer	Statkraft
Jostein Kristiansen	Statkraft
Hallvard Lilleslett	Hol kommune
Grete Blørstad	Nore og Uvdal kommune
Oddmund Olesrud	Tinn kommune
Dorthe Huitfeldt	Vinje kommune
Birger Hovden	Tinn kommune
Bjørn Bjørnsen	Tinn kommune
Lars Bjaadal	Telemark fylkeskommune
Magnar Lussand	Hordaland fylkeskommune
Kirsti Kolle Grøndahl	Fylkesmannen i Buskerud
Arne Vinje	Vinje kommune
Anved Johan Tveit	Eidfjord kommune
Steinar Berthelsen	Rollag kommune
Mona Hellesnes	Ulvik kommune
Gard Folkvord	Odda kommune
Olav H. Opedal	Villreinnemnda
Andres Mossing	Norsk Villreinsenter, Skinnarbu
Ellen Korvald	Prosjektleder for fylkesdelplan Hardangervidda